05/10/2022

Ιεραρχία 2022: Βήμα βήμα η εκλογή Μητροπολιτών όπως ορίζει ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Η αντίστροφη μέτρηση για την πλήρωση των Μητροπόλεων Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως, Αιτωλίας και Ακαρνανίας, Δράμας και Ηλείας έχει ξεκινήσει. Η κάλυψη των κενών Μητροπολιτικών θέσεων θα γίνει κατά την Σύνοδο της Ιεραρχίας, αύριο Πέμπτη 6 Οκτωβρίου και των άλλων δύο την προσεχή Παρασκευή στις 7 Οκτωβρίου, αντίστοιχα.

Ποια όμως είναι η διαδικασία εκλογής των ιεραρχών; Πως προβλέπεται να γίνει με βάση τον **Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος,** δηλαδή όπως θα λέγαμε εκλαϊκευμένα με βάση το **Σύνταγμα της Εκκλησίας**.

Eurokinissi/Χρήστος Μπόνης

Η ιστορία σύνταξης και το πνεύμα του **Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος,** με αφορμή την εκλογή των μητροπολιτών ρίχνει φως σε πολλά ζητήματα που αφορούν στις σχέσεις **Εκκλησίας – Πολιτείας** και της συνεργασίας που με βάση Νόμο του Κράτους πρέπει να έχουν.

Ο **Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος**, είναι ο Νόμος 590/1977, ο οποίος ψηφίσθηκε από τη Βουλή και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ως Νόμος του Κράτους και αντικατέστησε τον **Κατοχικό Νόμο** 671/1943 της 27ης Σεπτεμβρίου 1943 (ΦΕΚ Α’ 324) . Μάλιστα είχε ψηφισθεί από συμπολίτευση και αντιπολίτευση ως επείγον Νομοσχέδιο. Σε σχέση με τον προηγούμενο είχε μια πρωτοτυπία σε σχέση με τον προηγούμενο καθώς εισήγαγε το σύστημα της «συναλληλίας», δηλαδή τη σύμπλευση των δύο φορέων με στόχο την προάσπιση των συμφερόντων του Έθνους.

1205

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ, 31 ΜΑΪΟΥ 1977 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 146

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 590

Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφίσαμεν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἐπεψηφίσαμεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.
ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, οὖσα θεῖον καθίδρυμα καὶ ἔχουσα κεφαλὴν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἶναι ἀναποσπάστως ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, στοιχοῦσα τῇ διαπαλαίᾳ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τηροῦσα ἀπαρασαλεύτως, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, τὰ δόγματα, τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ πατερικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις.

2. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι αὐτοκέφαλος, αὐτο-

5. Ἡ εἰς Κρήτην, Δωδεκάνησον καὶ Ἅγιον Ὄρος κρατοῦσα Ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις, διαπομένη ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος ἐν αὐτῇ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ καθεστῶτος, δὲν θίγεται διὰ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συνεργάζεται μετὰ τῆς Πολιτείας, προκειμένου περὶ θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς τὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος, τῆς ἐν τῷ στρατεύματι θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ἱερατικοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας, τῆς φροντίδος διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν δεομένων ἐν γένει προστασίας, τῆς διαφωτίσεως τῶν ἱερῶν κειμηλίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ χριστιανικῶν μνημείων, τῆς καθιερώσεως νέων θρησκευτικῶν ἑορτῶν, ζητεῖ δὲ τὴν προστασίαν τῆς Πολιτείας ὅταν προσβάλλεται ἡ θρησκεία.

Ἄρθρον 3.

1. Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας (Ι.Σ.Ι.), συγκροτουμένη ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ὡς Προέδρου, καὶ ἐκ πάντων τῶν διαποιμαινόντων Μητροπόλεις Ἀρχιερέων, διαρκὲς δὲ διοικητικὸν ὄργανον αὐτῆς εἶναι ἡ Διακὸς Ἱερὰ Σύνοδος (Δ.Ι.Σ.), συγκροτουμένη

Η Αριστίνδην Ιερά Σύνοδος επί Δικτατορίας

Το 1967 μετά την εγκαθίδρυση της Δικτακτορίας στην Ελλάδα στις 2 Μαϊου 1967 δημοσιεύθηκε ΦΕΚ με το οποίο ανεβάλλετο η έκτακτη συνέλευση της Ι. Σ. της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος. Παράλληλα εκδόθηκε αναγκαστικός Νόμος ο οποίος μείωνε τον αριθμό των μελών της Ιεράς Συνόδου. Παράλληλα συγκροτούσε Διαρκή Ιερά Σύνοδο Αριστίνδην που την αποτελούσαν εννέα αρχιερείς, εκ των οποίων ο ένας ο Αρχιεπίσκοπος.

Η Αριστίνδην Ιερά Σύνοδος αναλαμβάνει το δικαίωμα εκλογής μητροπολιτών με την χρήση του τριαδικού συστήματος, γεγονός που σήμαινε πρακτικά ότι η ΔΙΣ κατήρτιζε τριπρόσωπο δελτίο εκ των οποίων ο Βασιλεύς εκλέγει τελικώς έναν.

Ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος στη μεταπολίτευση

Ο νέος Καταστατικός Χάρτης έχει συνταχθεί με βάση το άρθρο 3 του Συντάγματος του 1975). Σε αυτόν επαναφέρονται όλες οι διατάξεις του Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου του 1850. Τη διοίκηση της Εκκλησίας της Ελλάδος αναλαμβάνει η Ιεραρχία η οποια εκλεγει τον αρχιεπίσκοπο και τους μητροπολίτες και καταρτίζει τον κατάλογο των εκλογίμων προς αρχιερατεία.

Η διαδικασία εκλογής των μητροπολιτών

Η διαδικασία που αφορά στην εκλογή ιεραρχών αναφέρεται στα άρθρα 17-26 Άρθρο 17.
1. Η εκλογή αρχιερέως διενεργείται μόνο από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας και τον εκάστοτε ισχύοντα κατάλογο εκλογίμων.
2. Προκειμένου να εκλεγεί κάποιος αρχιερέας πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο των προς αρχιερατεία εκλογίμων.
3. Στον κατάλογο αυτό εγγράφονται και κληρικοί, οι οποίοι έχουν τα προβλεπόμενα από το επόμενο άρθρο προσόντα και υποδεικνύονται από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου και είναι εκλόγιμοι για τις μητροπόλεις των **Νέων Χωρών.**
Άρθρο 18. 1. Για να εγγραφεί κάποιος στον κατάλογο των εκλογίμων προς αρχιερατεία πρέπει να έχει τα εξής προσόντα:

α) να έχει ορθώς και υγιώς περί την πίστη, να διακρίνεται για σύνεση και ανεπίληπτο βίο και να έχει διδακτική και ποιμαντική πείρα.
β) να είναι κληρικός άγαμος ή εν χηρεία, χειροτονημένος τουλάχιστον από

πενταετίας.
γ) να είναι κάτοχος από πενταετίας πτυχίου Θεολογικής Σχολής Ελληνικού Πανεπιστημίου ή αναγνωρισμένης και ισότιμης Ορθοδόξου Θεολογικής Σχολής.
δ) να είναι Έλληνας το γένος.
ε) να έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή να έχει απαλλαγεί νομίμως από αυτές.
στ) να διανύει τουλάχιστον το 35ο έτος της ηλικίας του.
ζ) να μην έχει καταδικασθεί αμετακλήτως από Συνοδικό Δικαστήριο σε ποινή αργίας ανώτερη των 6 μηνών και από Πολιτειακό Δικαστήριο σε ποινή συνεπαγόμενη στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων. Επίσης να μην έχει καταδικασθεί για κακούργημα, είτε για κάποιο ποινικό αδίκημα που προβλέπεται από το άρθρο 18 παρ. 2 του Ν. 1811/1951.

Ο υποψήφιος για να εγγραφεί στον κατάλογο των προς αρχιερατεία εκλογίμων πρέπει να έχει ένα τουλάχιστον από τα κατωτέρω ειδικά προσόντα:

Image not found or type unknown

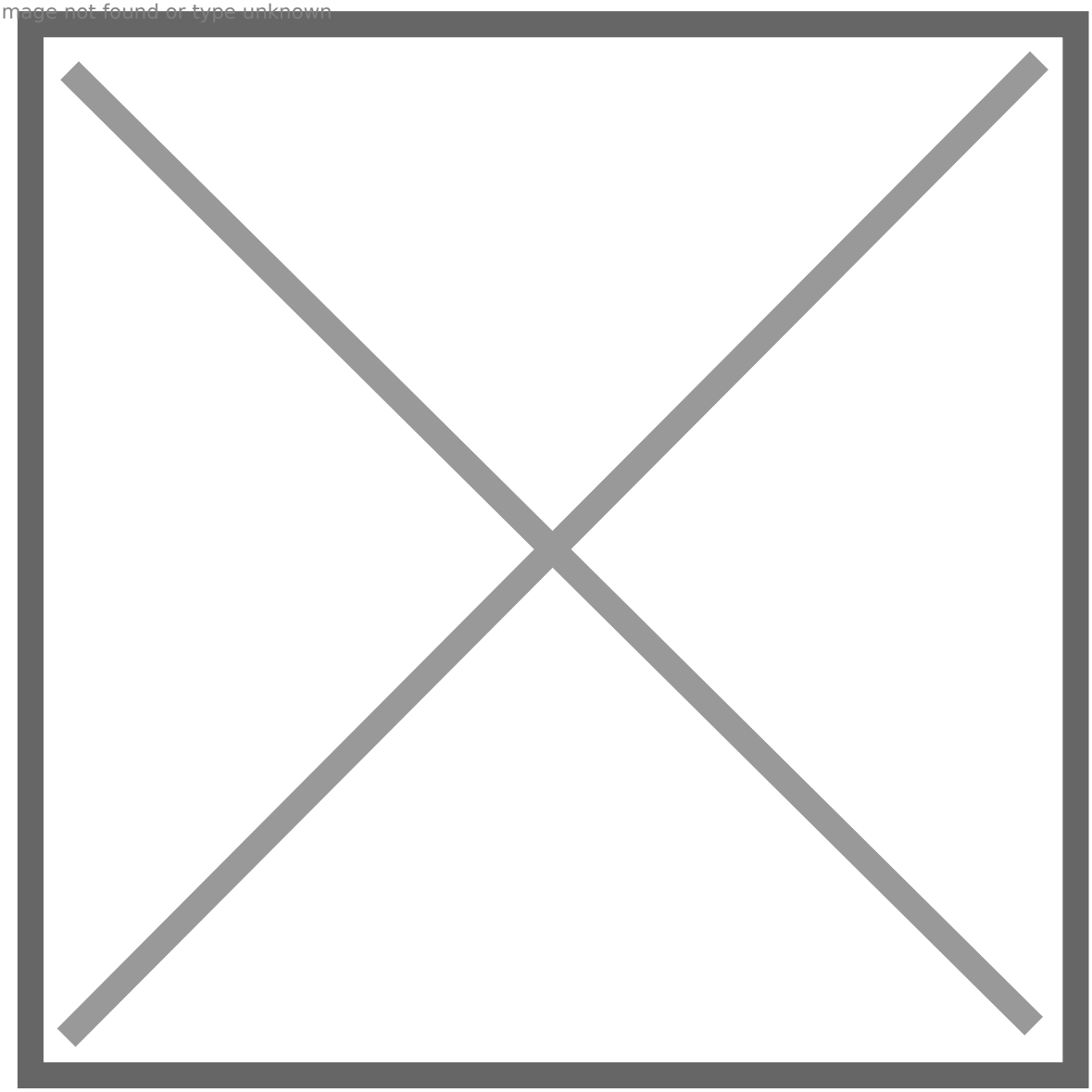

Α. Πενταετή συνολική πραγματική υπηρεσία σε μία ή περισσότερες θέσεις:

1. αρχιγραμματέως ή γραμματέως της Ιεράς Συνόδου.

2. πρωτοσυγκέλου ή γενικού αρχιερατικού επιτρόπου της αρχιεπισκοπής ή μητροπόλεως.

3. τακτικού ιεροκήρυκος ή ιεροκήρυκος της Αποστολικής Διακονίας.

4. διευθυντού Εκκλησιαστικής Σχολής υπό την ιδιότητα του κληρικού.

5. γενικού διευθυντού ή διευθυντού κεντρικού εκκλησιαστικού Οργανισμού ή γραμματέως Συνοδικής Επιτροπής.

6. ηγουμένου Μονής.

Β. δεκαετή πραγματική υπηρεσία σε μία ή περισσότερες θέσεις:

1. εφημερίου ιεροκήρυκος.
2. καθηγητού σχολείου εκκλησιαστικής ή μέσης εκπαιδεύσεως.

Γ. την ιδιότητα καθηγητού ή υφηγητού Θεολογικής Σχολής.

Δ. δεκαετή εγκαταβίωση στο Άγιο Όρος, εφ’ όσον προέρχεται από την Εκκλησία της Ελλάδος.

Τα μέλη των Μοναστικών Αδελφοτήτων του Παναγίου Τάφου και της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης Όρους Σινά εγγράφονται μετά πενταετή υπηρεσία στον σχετικό κατάλογο από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας.

Η Ιεραρχία μπορεί να εγγράψει στον κατάλογο των εκλογίμων κληρικούς, πτυχιούχους **Ανωτάτης Σχολής** με θεολογικές γνώσεις, οι οποίοι δεν έχουν τα κατά Νόμον τυπικά προσόντα, αλλά έχουν διακριθεί στα θεολογικά γράμματα ή το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας. Η εγγραφή κάποιου στον κατάλογο των προς αρχιερατεία εκλογίμων κατά παράβαση των οριζομένων στις προηγούμενες παραγράφους είναι άκυρη.
Κατά το άρθρο 19 κάθε εν ενεργεία μητροπολίτης δικαιούται να προτείνει στην Διαρκή **Ιερά Σύνοδο** κληρικούς προς εγγραφή στον κατάλογο των εκλογίμων, υποβάλλοντας τα πιστοποιητικά για τα προσόντα τους συνοδευμένα με έκθεσή του. Το ίδιο δικαίωμα έχει και η Συνοδική Επιτροπή επί της **Αρχιγραμματείας της Ιεράς Συνόδου**.

Η διαδικασία της εκλογής
Η κάλυψη μιας κενής μητροπολιτικής θέσης γίνεται είτε δι’ εκλογής ή δια μεταθέσεως
Η **Ιεραρχία** κατά την τακτική συνέλευσή της με μυστική ψηφοφορία και κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών της αποφασίζει για την εγγραφή ή μη στον κατάλογο των εκλογίμων αυτών, οι οποίοι περιλαμβάνονται στον πίνακα υποψηφίων, εφ’ όσον κρίνει ότι κατέχουν τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα και έτσι συμπληρώνει τον κατάλογο των προς αρχιερατεία εκλογίμων που κάθε φορά ισχύει. Οι λευκές ψήφοι υπολογίζονται υπέρ του υποψηφίου.

Σε περίπτωση, κατά την οποία συγκληθεί εκτάκτως η **Ιεραρχίας,** ρυθμίζει τη διαδικασία περί του καταλόγου των εκλογίμων. Πριν προχωρήσει στην διαδικασία καταρτίσεως του καταλόγου εκλογίμων αποφαίνεται οριστικά με μυστική ψηφοφορία και κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών για τις ενστάσεις που υποβλήθηκαν στην **Διαρκή Ιερά Σύνοδο** και αφορούν στην νομιμότητα και κανονικότητα της εγγραφής ή της μη εγγραφής κάποιου σ’ αυτόν. Η διαδικασία συμπληρώσεως του καταλόγου εκλογίμων δεν αναστέλλει την ισχύ του υπάρχοντος καταλόγου.

Η εκλογή μητροπολιτών ρυθμίζεται από το 24ο άρθρο. Σύμφωνα με αυτό η εκλογή προς πλήρωση χηρεύοντος μητροπολιτικού θρόνου ενεργείται εντός εξαμήνου από την ημέρα της χηρείας του θρόνου. Η εκλογή διενεργείται από την **Ιερά Σύνοδο** της Ιεραρχίας, η οποία συνέρχεται για τον σκοπό αυτό εκτάκτως, εφ' όσον στο χρονικό αυτό διάστημα δεν συμπίπτει ο χρόνος τακτικής **Συνόδου της Ιεραρχίας.**

Διαδικασία για πλήρωση μητροπολιτικού θρόνου δια μεταθέσεως (άρθρο 24 παρ. 3-5).

Για την πλήρωση μητροπολιτικού θρόνου δια μεταθέσεως απαιτείται να λάβει απόφαση η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας με πλεοψηφία των 2/3 των παρόντων μητροπολιτών.

Στην συνέχεια η **Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας** προβαίνει στην εκλογή ενός από αυτούς που δικαιούνται μετάθεση. Εκλέγεται μητροπολίτης δια μεταθέσεως αυτός που θα λάβει τα 2/3 των ψήφων των παρόντων εκλεκτόρων. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί η πλειοψηφία των 2/3 κατά την ψηφοφορία η **χηρεύουσα μητροπολιτική** έδρα πληρούται δι' εκλογής.

Για τον μετατιθέμενο μητροπολίτη, εφ' όσον αποδεχθεί την μετάθεση, τελείται το **Μεγάλο Μήνυμα.** Σε περίπτωση που δεν την αποδεχθεί, η εκλογή επαναλαμβάνεται.
ανείς μητροπολίτης δεν μετατίθεται, αν δεν συμπληρώσει πενταετή υπηρεσία από την εκλογή του σε μητροπολίτη. Αυτός που μετατίθεται δεν μπορεί να μετατεθεί δεύτερη φορά.

Διαδικασία διεξαγωγής της εκλογής μητροπολιτών. Άρθρο 25 παρ. 1

1. Η εκλογή μητροπολιτών διεξάγεται με μυστική ψηφοφορία σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, κάθε εκλογέας μητροπολίτης αναγράφει στο ψηφοδέλτιο του τα ονόματα τριών εκλογίμων. Από τους τρεις πρώτους σε αριθμό ψήφων υποψηφίους σχηματίζεται τριπρόσωπο δελτίο από το οποίο εκλέγεται στην δεύτερη φάση με σχετική πλειοψηφία ο ένας.

Μετά την εκλογή τελείται το **Μικρό Μήνυμα** και οι συνοδικοί μητροπολίτες κατέρχονται στο συνοδικό παρεκκλήσιο για να τελεσθεί το **Μεγάλο Μήνυμα.**

Διάταγμα αναγνωρίσεως και καταστάσεως. Άρθρο 26
Αφού ανακοινωθεί από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας στο **Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων** η εκλογή, η τέλεση του **Μεγάλου Μηνύματος** και η χειροτονία του νέου **μητροπολίτου** και εφ' όσον δεν είναι ήδη αρχιερέας

εκδίδεται μέσα σε 10 ημέρες το προεδρικό διάταγμα αναγνωρίσεως και καταστάσεώς του. Αυτό δημοσιεύεται στην **Εφημερίδα της Κυβερνήσεως**.

Μόλις κοινοποιηθεί στην **Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας** το προεδρικό διάταγμα αναγνωρίσεως και καταστάσεως, ο νέος μητροπολίτης δίδει διαβεβαίωση. ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, με την παρουσία του **αρχιεπισκόπου Αθηνών** και του **Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων**, την διαβεβαίωση περί της εκπληρώσεως των αρχιερατικών καθηκόντων του. Μετά ακολουθεί η ενθρόνιση κατά την εκκλησιαστική τάξη.

Διαβάστε επίσης:

Ιεραρχία 2022: Αξιοποίηση της Εκκλησιαστικής περιουσίας και συνεργασία με την Πολιτεία προς όφελος του λαού

Η βαρυσήμαντη ομιλία του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου στην Ιεραρχία

Ιεραρχία 2022: Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος ενημέρωσε το Σώμα για όλες τις εξελίξεις – Τα θέματα της πρώτης ημέρας (ΒΙΝΤΕΟ)

Ξεκίνησαν οι Τακτικές εργασίες της Ιεραρχίας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος (ΦΩΤΟ)

Φωτογραφίες από την έναρξη των εργασιών της Ιεραρχίας

Ιερά Σύνοδος: Η έναρξη των Τακτικών εργασιών της Ιεραρχίας 2022 (ΒΙΝΤΕΟ – ΦΩΤΟ)

Ιεραρχία 2022: Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος – Μητροπολίτης Καρυστίας έδωσαν το στίγμα των εργασιών

«The Green Σχιστό»: Συνεργασία Ιερώνυμου – Μητσοτάκη για αξιοποίηση της Εκκλησιαστικής περιουσίας

Αρχιεπίσκοπος και Πρωθυπουργός στην παρουσίαση του εμβληματικού έργου της Εκκλησίας της Ελλάδος στο Σχιστό – Μήνυμα συνεργασίας